

Memòria d'activitats 2025

Xarxa de Museus
d'Història i Monuments
de Catalunya

ÍNDEX

1. Presentació.....	p.3
2. Grup de treball «Museus i Gènere».....	p.6
3. Escenaris de la Història de Catalunya.....	p.8
4. Pla de recerca.....	p.12
5. Exposicions itinerants.....	p.13
6. Documentació i col·leccions.....	p.17
7. Documentació addicional	
7.1. Organització i estructura de treball.....	p.18
7.2. Pressupost de la Xarxa de Museus i Monuments d'Història de Catalunya (2025).....	p.21
7.3 Recull de premsa.....	p.22

1. PRESENTACIÓ

En comú i singular

L'elaboració del [Programa d'actuacions 2025-2028](#) de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya ha anat acompanyat d'un procés d'anàlisi, reflexió i debat que defineix un nou full de ruta i uns propòsits renovats. Prenent com a marc genèric de referència els objectius i les funcions que estableix [Museus 2030. Pla de museus de Catalunya](#) i amb els fonaments ben establerts del quinze anys de treball en xarxa, el nou document programàtic reforça dos conceptes o idees força: la necessitat de trobar espais de treball que permetin mancomunar esforços i que, alhora, pugui ser a través de projectes que es singularitzin per la capacitat d'aportar noves mirades i sensibilitats.

El projecte «Escenaris de la Història de Catalunya» i la tasca que duu a terme el grup de treball «Museus i Gènere» són dues de les propostes que millor caracteritzen la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya (en endavant XMHMC o la Xarxa) i, per la seva pròpia naturalesa, responen a un nombre més gran d'objectius i línies de treball comunes: construir nous relats de país a partir de la microhistòria, la diversitat o la perspectiva de gènere; treballar temàtiques d'interès transversal amb estratègies d'anàlisi històrica comunes; aportar nous referents de diversitat i inclusió social...

En relació a «Escenaris de la Història de Catalunya», la intensa tasca prèvia d'investigació, adaptació divulgativa, documentació gràfica i visual, per tal d'oferir un relat actualitzat de la història del país a partir d'episodis i comunitats representatives dels mateixos centres de la XMHMC, ha desembocat enguany en nombroses presentacions i activitats divulgatives per donar a conèixer tots els continguts aplegats a l'espai web (escenarisdelahistoria.cat). Més enllà de la presentació pública, és important destacar que s'ha configurat com una proposta dinàmica i en creixement, que anirà afegint nous escenaris (nous relats històrics) fins a completar la història de Catalunya a escala temporal i territorial. Per la seva part, el grup de treball «Museus i Gènere» es continua consolidant com a observatori de la perspectiva de gènere en els museus d'història i el patrimoni cultural, oferint seminaris participatius, jornades de formació, elaborant diagnosis i assessoraments. Enguany s'ha fet incís en la presentació i divulgació d'una important tasca de fons com ha sigut la publicació [Repensar el museu. Una guia de reflexió i actuació amb perspectiva feminista](#). Per aquest

motiu la jornada de formació anual «[Repensar els museus des del feminisme](#)» el pes específic va recaure en intervencions de membres del grup de treball Museus i Gènere amb aportacions i propostes de reflexió per introduir una nova mirada als museus, centrada en les seves funcions bàsiques: col·leccionar, investigar, educar, divulgar, exposar... A més de la jornada, es van fer d'altres rondes de presentacions a persones que treballen en l'àmbit dels museus (a través d'associacions gremials com l'AMC o ICOM España, entre d'altres).

En l'àmbit de documentació i col·leccions, la XMHMC —després d'haver-se dotat anteriorment d'un marc conceptual en matèria d'adquisicions ([La política d'adquisicions dels museus d'història i etnologia de Catalunya](#)) i d'haver treballat en la normalització del tesaurus— disposa d'una Comissió de Documentació compartida amb la Xarxa d'Etnologia, que malgrat tenir un recorregut curt (va ser creada l'any 2024), ha sigut especialment activa a l'hora de detectar necessitats en aquest àmbit i proposar propostes de formació, resoldre dubtes de forma mancomunada, aplegar bibliografia, impulsar la redacció d'un manual de procediments per a documentació en museus socials...

En un sentit semblant, la Comissió de Recerca de la XMHMC va incidir en col·laboració establerta amb el CSIC i la Universitat de Girona, relacionada amb el projecte «Desigualtat, mobilitat i conflicte social a la Corona d'Aragó (s. XIII-XVI)». Això va permetre continuar amb els projectes de recerca en diversos centres que en algun cas ja han culminat el procés amb resultats notoris com la publicació i presentació de [Població i riquesa a Tortosa a començament del segle XIV](#), o amb la previsió d'una jornada i un quadern divulgatiu al voltant de la figura de [Blanca de Centelles](#), l'ampliació a Cervera de l'àmbit d'estudi fins al segle XVIII donada la riquesa del fons documental, etc. Tots aquests projectes de recerca es van presentar en la jornada [De la recerca al museu: empremtes de vida i històries recuperades](#), que tenia com a objectiu fonamental generar un espai de trobada i transmissió de coneixements entre projectes d'investigació i museus i centres patrimonials.

Així mateix, la XMHMC continua treballant per oferir determinats serveis mancomunats, entre els quals destaca el recurs d'una borsa d'exposicions itinerants que permeten contribuir a la difusió de temàtiques afins i complementar la programació dels respectius centres. És un recurs molt sol·licitat que s'ha vist reforçat amb l'adaptació d'un projecte destacat com és l'exposició «[Volaverunt. Els gravats de Goya des de la contemporaneïtat](#)», una producció del Museu de Mataró que presenta les quatre grans sèries de gravats

de l'autor en diàleg amb artistes contemporanis i que enguany ja s'ha pogut veure en tres museus de la XMHMC amb una excel·lent acollida.

Finalment, convé destacar la incorporació de ple dret del [Mas Miró](#) com a nou membre de la XMHMC, que es va formalitzar amb la signatura d'una addenda al conveni general i la presentació pública amb la celebració d'un conveni a la seva seu, a Mont-roig del Camp. I, en el Plenari del 19 de setembre, ja es va aprovar per unanimitat, la sol·licitud del [Museu d'Història de Barcelona](#) de passar a formar part de la Xarxa. Així mateix es va decidir començar a incloure'ls a les dinàmiques de treball, en paral·lel mentre s'iniciaven els procediments legals i administratius per tirar-ho endavant.

Per tots aquests motius expressats —que es detallen en els continguts de la memòria¹—, l'any 2025 es pot considerar que s'ha treballat per mancomunar esforços i singularitzar projectes i, com és preceptiu, amb la voluntat d'assolir els objectius estratègics i programàtics d'una manera efectiva i en concordança amb la missió i els valors de la XMHMC.

¹ Es recomana la lectura d'aquesta memòria en format digital, atès que hi ha un volum molt important d'informació enllaçada al núvol per tal que esdevingui un document més sintètic i amè.

2. MUSEUS I GÈNERE

Des d'un bon principi, en totes les activitats impulsades pel grup de treball sobre Museus i Gènere sempre hi ha hagut la clara vocació d'analitzar totes les funcions que són pròpies dels museus (la documentació, l'acció educativa, la recerca, la investigació, l'adquisició de col·leccions, la gestió interna...), de tal manera que es pugui articular una reflexió i un plantejament integral des de la perspectiva de gènere. Per aquest motiu, s'ha estat treballant durant temps i de forma consensuada i col·laborativa en una guia pràctica que incorpori pautes de treball i recursos útils per introduir aquesta nova mirada als museus; una eina amb una estructura clara, centrada en les funcions abans esmentades, amb unes reflexions inicials sobre cada àmbit i unes propostes d'actuació que tenen, precisament, esperit de proposar i encaminar el punt de partida. El resultat ha sigut la publicació [*Repensar el museu. Una guia de reflexió i actuació amb perspectiva feminista*](#) i la majoria d'activitats desenvolupades l'any 2025 s'han centrat en la seva presentació i divulgació

Així per exemple la jornada de formació anual duia per títol «[*Repensar els museus des del feminisme*](#)» i –a més d'una ponència marc a càrrec de Guadalupe Jiménez Esquinas sobre la necessària despatriarcalització del patrimoni cultural– es van presentar set comunicacions a càrrec de membres i entitats del grup de treball Museus i Gènere que derivaven de la reflexió grupal duta a terme en l'elaboració de la guia, abordant àmbits com el paper de la comunitat educativa en els museus, la coeducació patrimonial, l'organització i funcionament interns, la documentació amb perspectiva de gènere, l'elaboració de noves narratives i el seu reflex en les exposicions permanents i temporals dels museus. La sessió va comptar amb 158 persones inscrites (67 en el format presencial i 91 en línia) i va tenir una bona acollida general (un grau de satisfacció de 4,5 sobre 5, segons les enquestes de valoració respostes per part dels assistents). L'enregistrament de totes les intervencions està disponible en la corresponent [*llista de reproducció*](#) del canal de YouTube de la XMHMC.

A més de la jornada de formació, la publicació també s'ha divulgat en àmbits sectorials i professionals als quals s'hi adreça de forma preferent. Així per exemple, el [*VI Encuentro en la web d'ICOM Espanya*](#) (11 de març) va estar dedicat de forma monogràfica a presentar *Repensar el museu (...)* a tots els associats de l'Estat espanyol. Les intervencions d'Auxiliador Llamas (presidenta d'ICOM Espanya), Carme Bergés (vocal del Consell Executiu d'ICOM Espanya i

membre del grup de treball Museus i Gènere), Margarida Sala i Liliane Cuesta (membres del grup de treball Museus i Gènere) es poden recuperar en [aquest enregistrament](#).

Imatges de la jornada «Repensar els museus des del feminisme»

«VI Encuentro ICOM Espanya»

5a Jornada de Cultura i Gènere

De forma similar i ara en l'àmbit català, el 30 d'octubre es va dur a terme la presentació de la publicació a través de l'Associació de Professionals de la Museologia de Catalunya i va comptar amb les intervencions de Joan Vicens i Tarré (President de l'Associació de Professionals de la Museologia de Catalunya), Sònia Blasco Andaluz (Cap del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles. Generalitat de Catalunya) i Liliane Cuesta Davignon (i membre del grup de treball Museus i Gènere) que es poden recuperar en [aquest enregistrament](#). Liliane Cuesta també va tenir ocasió d'exposar els continguts de la guia en la 5a Jornada de Cultura i Gènere que va tenir lloc al Centre Cultural la Mercè, Girona i, finalment, a iniciativa del Servei de Museus també es va distribuir la guia a tots els museus registrats de Catalunya i a universitats i biblioteques especialitzades.

3. ESCENARIS DE LA HISTÒRIA

En el transcurs del 2024 es va desplegar un bon nombre d'accions per presentar el projecte Escenaris de la Història i incidir en la divulgació territorial en totes les seus. Les activitats desenvolupades se centraven en la recerca històrica i el personatge que estructurava el relat i van prendre diferents formats: presentacions formals del projecte, projeccions, visites guiades, representacions teatralitzades, concerts... Amb aquesta experiència prèvia, durant el 2025 es va proposar que els espais que fessin noves presentacions optessin per les sessions dramatitzades o teatralitzades, ja que permetien oferir un producte amb molt bona rebuda i, en aquelles seus que ja havien tingut una sessió d'aquestes característiques, la consolidessin per tal de convertir-la en un element recurrent dins la programació.

Bé fos amb representacions úniques o amb diverses sessions repartides en el calendari, es van dur a terme 17 activitats en 9 seus (*escenaris*) diferents:

> 22 de març, 20 d'agost i 12 d'octubre - Museu d'Història de Girona

«[La Queta, la Consol i les vivències d'un temps de guerra](#)» és un recorregut emotiu a través de la memòria de dues nenes gironines, la Consol Colomer i l'Enriqueta Baulida, que es desplaça des de l'interior del refugi antiaeri del Jardí de la Infància fins a les sales dedicades a la Guerra Civil del museu. [\[reportatge gràfic\]](#)

> 26 d'abril - Museu Torre Balldovina, Santa Coloma de Gramenet

La visita teatralitzada «[La família Sagarra i l'estiueig de la burgesia barcelonina](#)» se centrava en cinc personatges que descrivien la vida a la Torre Balldovina a principis del segle XX, quan era residència d'estiu de la família Sagarra. [\[reportatge gràfic\]](#)

> 17 de maig – Museu de Terrassa

L'audiovisual sobre «[Nebridi d'Ègara i l'expansió de la comunitat cristiana](#)» servia de presentació i context per iniciar un itinerari que sota el títol de «[540 dC. Un viatge sensorial a l'antiga Seu d'Ègara](#)» permetia experimentar un espai i una època a través dels cinc sentits. [\[reportatge gràfic\]](#)

«La Queta i la Consol i les vivències d'un temps de guerra», Museu d'Història Girona

«La família Sagarra i l'estiueig de la burgesia barcelonina», Torre Balldovina

«540 dC. Un viatge sensorial a l'antiga Seu d'Ègara», Museu de Terrassa

«L'esclava Flora i la vida en una vil·la romana», Museu de Mataró

> 17 i 18 de maig – Museu de Mataró (Torre Llauder i Can Marfà)

En el marc del Dia Internacional dels Museus, el Museu de Mataró va organitzar quatre visites teatralitzades per presentar la vida d'una nena romana a la vil·la que actualment coneixem com a Torre Llauder amb [«L'esclava Flora i la vida en una vil·la romana»](#) [\[reportatge gràfic\]](#) i una treballadora de la indústria del gènere de punt de Mataró durant la segona meitat del segle XIX a [«Margarita Ros i el naixement de la consciència proletària»](#) [\[reportatge gràfic\]](#)

> 5 de juliol, 6 de setembre i 12 d'octubre - Museu d'Història dels Jueus, Girona
«Un bany d'històries per descobrir la vida al Call medieval» gira al voltant de la [història d'Estelina](#), una dona jueva que va viure al call de Girona a mitjan segle XIV, i de qui ens ha quedat una làpida funerària i alguns documents que ens parlen de la seva vida privada i del seu entorn familiar. [\[reportatge gràfic\]](#)

> 11 i 12 d'octubre - Ciutat ibèrica de Kum-Castellet de Banyoles

«La sacerdotessa Aiunordin i la ciutat ibèrica de Kum» se centrava en una sacerdotessa que ensenyava com era la vida quotidiana de la seva comunitat durant el segle III aC: els rituals i costums, l'habitatge, l'estructura de les famílies, l'alimentació, els esforços per defensar-se de l'enemic... [\[reportatge gràfic\]](#)

> 11 i 12 d'octubre – Reial Monestir de Santes Creus

Blanca d'Anjou ens acompanyava a fer un recorregut per el magnífic recinte del Monestir de Santes Creus mentre rememorava com era viure-hi durant el segle XIV, un moment de màxim esplendor i d'influència arreu del territori. [\[reportatge gràfic\]](#)

> 14 desembre - Museu d'Història de Cambrils

Un grup de comediants es desplaça de poble en poble amb un carro ple de contes per narrar històries com el Setge de Cambrils de 1640 a través del [testimoni d'en Josep Andria](#), un pagès que va documentar l'episodi.

«Blanca d'Anjou, un passeig amb la cort reial»,
Reial Monestir de Santes Creus

«Margarita Ros i el naixement de la
consciència proletària», Museu de Mataró

«La sacerdotessa Aiunordin i la ciutat ibèrica
de Kum», Kum-Castellet de Banyoles

«Un bany d'històries per descobrir la vida al Call
medieval», Museu d'Història dels Jueus, Girona

A més de consolidar i potenciar les activitats de presentació i divulgació, també s'ha continuat treballant en generar nous continguts –nous *escenaris*– per tal d'ampliar l'abast cronològic i territorial del projecte i tenir tots els centres de la XMHMC ben representats. En aquest sentit, s'ha publicat a l'espai web [«La Guillema, la Margarida i el poble medieval de Santa Creu de Rodes»](#) a partir de la [recerca](#) feta per Anna Maria Puig i Sònia Masmartí. I properament hi haurà disponibles «La Zaida i el poble gitano al Somorrostro» (sobre la vida de la comunitat gitana en una zona de barraques a la platja de Barcelona que va estar activa fins a mitjan segle XX), i «Eduard Toda, les estudiants de bibliotecària i el Castell Monestir d'Escornalbou» (relacionat amb la figura del polifacètic Eduard Toda i l'estada que van fer les alumnes de l'Escola Superior de Bibliotecàries de Barcelona).

«El carrocontes: el Setge de Cambrils»,
Museu d'Història de Cambrils

Vista general del poble de Santa Creu de
Rodes

4. PLA DE RECERCA

L'organització de la jornada «[De la recerca al museu: empremtes de vida i històries recuperades](#)» (3 de febrer del 2025, Universitat de Girona) tenia el doble objectiu de, per una banda, donar a conèixer els projectes d'investigació generats a partir del projecte «Desigualtat, mobilitat i conflicte social a la Corona d'Aragó (s. XIII-XVI)» a partir de la col·laboració establerta entre la XMHMC, el CSIC i la Universitat de Girona i, per l'altra, possibilitar un espai de trobada i transmissió de coneixements entre projectes d'investigació i museus i centres patrimonials. Es van presentar experiències de recerca aplicada per fer visible figures femenines de diverses èpoques com «[A peu de museu](#)» del Museu de Cervera; el potencial didàctic dels [llibres de manifest tortosins](#); els resultats de la recerca arqueològica i documental al poble medieval de Santa Creu de Rodes (i algunes [aplicacions divulgatives](#)); els marcadors d'estatus en l'arquitectura de Cardona; la reivindicació de dones influents com Margarida de Prades o [Blanca de Centelles](#)...

Una altra línia de treball cal situar-la en el context de l'exposició «[El poble gitano de Catalunya: història i cultura](#)» i la seva itinerància en diversos centres de la XMHMC. Per tal de disposar de material que permeti arrodonir i complementar els continguts, es va decidir establir línies de suport a la investigació en les localitats i àrees d'influència que acullen la mostra. Així per exemple, des del Museu de Lleida es va encomanar a Guillem Roca, professor de la Universitat de Lleida, un recull i transcripció de documentació relativa a la comunitat gitana de Lleida i la seva contextualització (segles XV-XVIII); al Museu de Tortosa una proposta de recerca i mediació a càrrec de Marc Ballester (Saó cooperativa) i es preveu fer encàrrecs en un sentit semblant a d'altres museus que han mostrat interès en l'exposició.

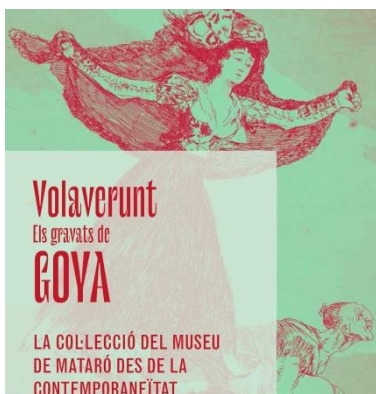

Jornada «De la recerca al museu: empremtes de vida i històries recuperades» (3 de febrer del 2025, Universitat de Girona)

5. EXPOSICIONS ITINERANTS

De tota la [borsa d'exposicions itinerants](#) que els membres de la XMHMC disposen, durant l'any 2025 l'esforç organitzatiu i pressupostari més gran va recaure en «[Volaverunt. Els gravats de Goya des de la contemporaneïtat](#)». Es tracta d'una proposta iniciada i produïda pel Museu de Mataró a partir de les quatre grans sèries de l'artista aragonès que preserva en el seu fons: *Caprichos*, *Desastres de la guerra*, *Tauromaquia* i *Proverbios*, acompanyades de la visió contemporània que proposen les intervencions dels artistes Irene Solà, Anna Dot, Marcos Prior i la Compañía La Soledad. Amb l'impuls de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya, el projecte s'ha convertit en una proposta itinerant per als centres que en formen part. A cada nova seu s'hi sumen activitats pensades per a vincular els continguts de la mostra amb la col·lecció del museu que l'acull, amb artistes, historiadors i d'altres col·lectius locals, o amb efemèrides que serveixen de marc i complement per a la seva difusió.

[Catàleg](#) i [vídeo-resum](#) de l'exposició «Volaverunt. Els gravats de Goya des de la contemporaneïtat»,

En la primera itinerància (de l'1/12/2024 al 23/02/2025), l'exposició es va desplegar en dues seus de Santa Coloma de Gramenet: el Museu Torre Balldovina i el Centre d'Art Contemporani Can Sisteré. Al conjunt d'intervencions contemporànies s'hi afegia el treball de dos artistes locals, Benito Marcos Crehuet i Miquel Àngel Para Vázquez, que, agafant com a punt de partida el gravat desaparegut *Se aprovechan*, presentaven la instal·lació *L'escorxador*, creada específicament per al projecte. A Santa Coloma es programava per primera vegada l'acció d'Anna Dot *Possibilitats d'una mà i deu lletres: La yegua gafe*, que parteix del llenguatge de signes que feia servir Goya per comunicar-se ([programa de mà](#), [nota de premsa](#) i [reportatge fotogràfic](#)).

Inauguració de l'exposició «Volaverunt. Els gravats de Goya des de la contemporaneïtat», Can Sisteré i Museu Torre Balldovina, Santa Coloma de Gramenet

El Museu de Sant Cugat va acollir la segona itinerància (del 29/04/2025 al 14/09/2025), en la qual la Compañía La Soledad presentava la seva visita teatralitzada pel claustre del monestir, amb els comentaris de l'historiador de l'art i expert en la iconografia dels capitells cugatencs Jorge Rodríguez Ariza. Al programa d'activitats habitual s'hi afegeix la conferència «El gravat com a llenguatge artístic», del també historiador de l'art Francisco Merino, i la xerrada «Goya i el gravat del crim de Francisco del Castillo», a càrrec de Rebeca Martín, autora del llibre *Crímenes pregonados*. La mostra es completava amb l'audiovisual *La yegua gafe*, a partir de l'acció d'Anna Dot ([activitats](#) + [reportatge fotogràfic](#))

Imatges de l'exposició «Volaverunt. Els gravats de Goya des de la contemporaneïtat» al Museu de Sant Cugat

Al Museu d'Història de Girona (del 22/10/2025 al 17/05/2026), en context amb la sèrie *Desastres de la guerra*, es va exhibir la pintura *Defensa de Girona el 19 de setembre de 1809*, de Joan Carles Anglès (?-1822), una obra recentment adquirida per la Generalitat de Catalunya i dipositada al museu. La pintura

s'acompanyava de l'anàlisi del Dr. Francesc Miralpeix Vilamala (professor titular d'Història de l'Art de la UAB), que també va dur a terme la conferència «Narrar o imaginar la guerra. Un altre Gran dia de Girona». Al programa d'activitats s'incorporaven dues conferències més: «De l'èpica i la memòria a l'arqueologia experimental. Uniformologia i vexil·lologia dels Setges de Girona», a càrrec del Dr. Marc Sureda Jubany (director de la Fundació Institut Amatller d'Art Hispànic); i «Arquetips i realitats: les dones en els gravats de Goya», a càrrec de la Dra. Lluïsa Faxedas Brujats (professora del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Girona) ([dossier de premsa](#), [vídeo-resum](#) i [reportatge fotogràfic](#)).

Imatges de l'exposició «Volaverunt (...)» al Museu d'Història de Girona

De la resta d'exposicions itinerants «[Obert per vacances](#)» –que proposa conèixer els orígens del turisme a Catalunya i la seva evolució fins l'actualitat– es va poder veure del 6 de maig al 29 de juny al [Museu Torre Balldovina](#) de Santa Coloma de Gramenet i del 17 de juliol al 19 d'octubre, [al Museu de Mataró](#). En ambdues localitats es van dur a terme activitats específiques, com l'ampliació de continguts a través de material propi de la població, un taller de creació d'un *souvenir* de la ciutat, activitats divulgatives adaptades, etc.

Inauguració de l'exposició «Obert per vacances», al Museu Torre Balldovina, Santa Coloma de Gramenet i al Museu de Mataró

«[El Rector de Vallfogona: auge, declivi i retorn d'un mite nacional](#)» és una altra exposició generada per el Museu d'Història de Catalunya que convida a descobrir la sorprenent trajectòria de qui va ser l'escriptor en català més important entre Ausiàs March i Jacint Verdaguer, i un dels personatges més estimats de la nostra cultura popular. El Rector de Vallfogona (Francesc Vicent Garcia i Ferrandis) va néixer circumstancialment a Saragossa el 1579 però va créixer i es va formar a Tortosa, motiu pel qual [el Museu de Tortosa](#) va acollir aquesta exposició entre el 9 de desembre de 2025 i el 24 de febrer de 2026.

«El Rector de Vallfogona», Museu de Tortosa

6.DOCUMENTACIÓ I COL·LECCIONS

Durant l'any 2025 la tasca de la Comissió de Documentació i Col·leccions es va centrar a desenvolupar i prioritzar les principals funcions que s'havien definit com a objectius centrals: formació, elaboració de protocols de procediments, confecció d'un reservori compartit de bibliografia a l'ús, etc.

Seguint la iniciativa que es va generar l'any passat, es van consensuar noves accions de formació sobre documentació en etnologia amb el Servei de Museus, que va ser qui va organitzar un curs de dues sessions virtuals sobre les potencialitats i usos dels sistemes DAM (*Digital Asset Management* o Gestió d'Actius Digitals). La primera, «Potencialitats i usos dels sistemes d'actius digitals multimèdia», va tenir lloc el 13 de febrer de 2025, a càrrec de Pep Casals de l'empresa Nubilum ([enllaç](#) a l'enregistrament de la sessió). I la segona «Documentació amb Fotoware», va tenir el 27 de febrer del 2025, a càrrec d'Àlex Quiles de Maquinpress, S.A. ([enllaç](#) a l'enregistrament de la sessió). Així mateix es va organitzar una altra formació sobre documentació d'objectes tèxtils i d'indumentària, amb dues jornades presencials al Museu Tèxtil de Terrassa i amb un total de 15 hores lectives.

Un altre eix fonamental de treball es va centrar a definir els objectius d'un manual de procediments de documentació per a museus de caràcter social. Un cop valorada la literatura preexistent, els seus possibles dèficits i necessitats d'actualització, es van establir els criteris per disposar d'un manual pràctic (amb independència del programari que s'empri en un futur pròxim) i se'n va encomanar la redacció a Mercè Pibernat, amb la supervisió de Conxita Gil i reunions periòdiques amb la Comissió per consensuar-ne l'evolució. El resultat final es preveu tenir-lo disponible el primer semestre de l'any vinent.

Curs de formació: «Documentació d'objectes tèxtils i d'indumentària»

Curs de formació: «Potencialitats i usos dels sistemes d'actius digitals multimèdia»

7. DOCUMENTACIÓ ADDICIONAL

7.1. Organització i estructura de treball

La XMHMC està composta pels següents museus: Museu d'Història de Catalunya (museu capçalera); Casa Museu Verdaguer (Folgueroles); Mas Miró (Mont-roig del Camp); Museu Comarcal de Cervera; Museu de Lleida; Museu de Mataró; Museu de Sant Cugat; Museu de Terrassa; Museu de Tortosa; Museu d'Història de Cambrils; Museu d'Història de Girona; Museu d'Història dels Jueus (Girona); Museu d'Història de l'Hospitalet; Museu Torre Balldovina (Santa Coloma de Gramenet).

I també en formen part els següents elements d'alt valor patrimonial gestionats per l'Àrea de Monuments de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural: Canònica de Santa Maria de Vilabertran (Alt Empordà), Cartoixa d'Escaladei (la Morera del Montsant), Casa Museu Prat de la Riba (Castellterçol), Casa Museu Rafael Casanova (Moià), castell de Cardona (Bages), castell de Claramunt (la Pobla de Claramunt, Anoia), castell de Miravet (Ribera d'Ebre), Castell Monestir d'Escornalbou (Riudecanyes), Ciutat ibèrica de Kum-Castellet de Banyoles (Tivissa), poblat ibèric Coll del Moro (Gandesa), conjunt monumental de Sant Pere de Rodes (Port de la Selva), convent de Sant Bartomeu (Bellpuig), Reial Monestir de Santes Creus (Aiguamúrcia), Roca dels Moros (el Cogul); Torre de la Manresana (els Prats de Rei), ciutat ibèrica del Molí d'Espígol (Tornabous) i Estudi Taller Carles Fontserè (Porqueres).

L'acció de la XMHMC es du a terme a partir de les decisions preses en el si del Plenari, desenvolupades a partir de les comissions de cadascun dels projectes i amb l'assistència de l'oficina tècnica. A partir d'aquí, quan ha sigut necessari, s'ha recorregut a diferents professionals per dur a terme encàrrecs concrets.

Durant l'any 2025 es van produir dos canvis que es relacionen amb la composició del Plenari de la XMHMC. El 6 de juny va tenir lloc una reunió plenària a Mont-roig del Camp que servia per donar a conèixer la incorporació del Mas Miró a la xarxa, un cop formalitzada l'adhesió a partir d'una addenda al conveni signada el 27 de maig. La seva directora, Elena Juncosa, es va incorporar al Plenari com a membre de ple dret, malgrat que ja havia assistit a un parell d'anteriors com a convidada. En aquesta mateixa reunió també es va donar compte de la de la incorporació en el Plenari de la XMHMC de Pere Izquierdo Tugas en la seva condició de nou director del Museu de l'Hospitalet, en substitució de Josep Maria Solias Arús que assumiria el càrrec d'assessor de cultura a l'Ajuntament de l'Hospitalet.

Plenari de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya

Composició:

Clara Arbués (Museu de Lleida)
Mariona Bachs (Servei de Museus. Direcció General del Patrimoni Cultural)
Carme Bergés (Àrea de Monuments i Jaciments de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural)
Sònia Blasco (Servei de Museus. Direcció General del Patrimoni Cultural)
Jordina Boix (Casa Museu Verdaguer de Folgueroles)
Anna Capella (Museu de Mataró)
Eva Castellanos (Museu de Tortosa)
Magda Clavell (Museu Torre Balldovina, Santa Coloma de Gramenet)
Anna Garrido (Servei de Museus. Direcció General del Patrimoni Cultural)
Elena Juncosa (Mas Miró)
Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils)
Sílvia Planas (Museu d'Història de Girona i Museu d'Història dels Jueus, Girona)
Gemma Ramos (Museu de Terrassa)
Alba Rodríguez (Museu de Sant Cugat)
Jordi Principal (Museu d'Història de Catalunya)
Josep M. Solias / Pere Izquierdo (Museu de l'Hospitalet)
David Santaaulària (coordinador XMHMC)

Anotacions: com a personal eventual de suport del Servei de Museus Mireia Gibert va assistir a les reunions del 4 de març i Bernat Roman a del 29 de novembre.

Dates de les reunions:

04-03-2025 (en línia)
06-06-2025 (Mont-roig del Camp)
19-09-2025 (Museu d'Història de Catalunya)
29-11-2025 (Museu d'Història de Catalunya)

Comissió Escenaris de la Història de Catalunya

Composició:

Jordina Boix (Casa Museu Verdaguer de Folgueroles)
Meritxell Cano (Museu de Lleida)
Magda Clavell (Museu Torre Balldovina)
Josep Maria Montaner (Àrea de Monuments i Jaciments de l'ACdPC)
David Santaaulària (coordinador XMHMC)

Grup de treball «Museus i Gènere»

Composició:

Carme Bergés (Museu Comarcal de Cervera)
Maria Cacheda (Agència Catalana del Patrimoni Cultural)
Liliane Cuesta (Museu Nacional de Ceràmica i de les Arts Sumptuàries Gonzàlez Martí)
Conxita Gil (Museu de Mataró)
Ricard Huerta (Universitat de València)
Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils)
Sílvia Planas (Museu d'Història de Girona i Museu d'Història dels Jueus, Girona)

Margarida Sala (Museu d'Història de Catalunya)
David Santaaulària (coordinador XMHMC)

Comissió Pla de comunicació

Composició:

Jordina Boix (Casa Museu Verdaguer de Folgueroles)
Anna Capella (Museu de Mataró)
Raquel Castellà (Museu d'Història de Catalunya)
David Santaaulària (coordinador XMHMC)

Comissió de recerca

Composició:

Esther Balasch (Museu de Lleida)
Carme Bergés (Museu Comarcal de Cervera)
Mariona Companys (Museu d'Història de Catalunya)
Lídia Donat (Museu d'Història dels Jueus, Girona)
Sílvia Planas (Museu d'Història de Girona i Museu d'Història dels Jueus, Girona)
Gemma Ramos (Museu de Terrassa)
Alba Rodríguez (Museu de Sant Cugat)
David Santaaulària (coordinador XMHMC)

Comissió de Documentació i Col·leccions

Composició (comissió conjunta amb la Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya):

Teresa Rodon (Museu d'Història de Catalunya)
Esther Balasch (Museu de Lleida)
Eva Castellanos (Museu de Tortosa)
Maria Àngels Espona (Museu Etnogràfic de Ripoll)
Gemma Font (Museu Etnològic del Montseny, la Gabella)
Núria Teno (Museu de la Pesca)
Josep Tugues (Ecomuseu de les Valls d'Àneu)
Conxita Gil (Museu de Mataró)
David Santaaulària (coordinador XMHMC)
Joan Vicens (coordinador XMEC)

7.2. Pressupost de la Xarxa de Museus i Monuments d'Història de Catalunya (2025)

Projecte	Dotació inicial	Despesa executada
Itinerància exposicions	19.250,00 €	23.835 €
Coordinació xarxa	30.250,00 €	30.250 €
Escenaris de la història	28.000,00 €	28.085 €
Museus i Gènere	16.500,00 €	23.062 €
Pla de comunicació	13.000,00 €	11.753 €
Pla de recerca	12.000,00 €	3.724 €
Documentació i Col·leccions	3.000 €	1.998 €
Parcs naturals i museus	2.500 €	1.250 €
Accions estructurals	5.000 €	6.017 €
Total	130.000 €	129.974 €

7.3 Recull de premsa

>Playà, Josep. (24 d'octubre de 2025). El Museu d'Història de Girona presenta los grabados del Goya más contemporáneo. *La Vanguardia*.
<https://www.lavanguardia.com/qf/artes/20251024/11190840/museu-historia-girona-presenta-grabados-goya-mas-contemporaneo.html>

>Cacheda, Maria. (28 de maig de 2025). Repensar el museu amb consciència feminista. *Núvol*. <https://www.nuvol.com/art/repensar-el-museu-amb-consciencia-feminista-434157>

>Vázquez, Eva. (29 d'abril de 2025). La modernitat explicada a partir d'una peça que falta. *El Punt Avui*. <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2589264-la-modernitat-explicada-a-partir-d-una-peca-que-falta.html>

>(29 d'abril de 2025). Volaverunt: Goya revisitat per la mirada contemporània. *Bonart*.
<https://www.bonart.cat/ca/n/45273/volaverunt-goya-revisitat-per-la-mirada-contemporania>

> (2025) "Volaverunt. Els gravats de Goya des de la contemporaneïtat" s'exposa fins al setembre. *TV Sant Cugat*. <https://www.youtube.com/watch?v=M-MI524o9fy>

>Maymí, Annabel i Vidal, Arnau. (15 de març de 2025). Goya aterra a Santa Coloma de Gramenet. *BDCCom*. <https://www.bdncom.cat/ca/goya-aterra-a-santa-coloma-de-gramenet>

>Aznar, Laura. (10 de març de 2025). Es poden repensar els museus des d'una perspectiva feminista? *El crític*. <https://www.elcritic.cat/mes/espai-critic/es-poden-repensar-els-museus-des-duna-perspectiva-feminista-231946>

- 14 museus
- 18 monuments i jaciments

Oficina tècnica:

Museu d'Història de Catalunya

Plaça de Pau Vila, 3

08039 Barcelona

Contacte: xarxahistoria.cultura@gencat.cat

www.xarxahistoria.cat

www.escenarisdelahistoria.cat

 Xarxa de Museus
d'Història i Monuments
de Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**